

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/133/2022
Identifikačné číslo spisu:	7514216639
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7514216639.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. B. O., bývajúceho v S., E. XX, zastúpeného JUDr. Dušanom Szabóm, advokátom so sídlom v Kráľovskom Chlmci, Nemocničná 7, proti žalovanej 1/ Slovak Telecom a.s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 28, IČO: 35 763 469, zastúpenej JUDr. Augustínom Tomášom, advokátom so sídlom v Košiciach, Floriánska 16, žalovanej 2/ KOREMA a.s., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 1, IČO: 35 838 809, o určenie neplatnosti časti zmluvy a o zaplatenie sumy 1.356,50 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 16C/274/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. decembra 2021 sp. zn. 6Co/127,128/2021, takto

rozhodol:

Dovolenie odmieta.

Žalovaná 1/ má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovanej 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1.Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. júla 2020 č. k. 16C/274/2014-439 žalobu a návrh na prerušenie konania zamietol, žalovanej 1/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi a žalovanej 2/ náhradu trov konania nepriznal. Doplnčím rozsudkom z 21. júla 2021 č. k. 16C/274/2014-532 konanie v časti o zaplatenie sumy 1.356,50 eur s príslušenstvom vylúčil na samostatné konanie. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi žalovanými v časti čl. II ods. 1 písm. b/, c/, e/ a f/ je neplatná z dôvodu nedostatočnej identifikácie a neurčitosti a zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi žalovanými v časti čl. II ods. 1 písm. d/ je neplatná z dôvodu obchádzania zákona a rozporu s dobrými mravmi.

1.1 Súd prvej inštancie mal preukázané, že dňa 17.12.2009 žalobca so žalovanou 2/ uzavreli kúpnu zmluvu, na základe ktorej došlo k prevodu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, k. ú. W., a to

parcela č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoría, parcela č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoría, stavba súpisné číslo XXX, stojaca na pozemku parcela č. XXX/X - automat. telefónna ústredňa. Kúpnu zmluvou žalobca prevzal nehnuteľnosti s ťarchami vymedzenými v článku V. bod 5i-iii. Právne vec posúdil podľa § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 80 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v znení účinnom do 30. júna 2016 a § 137 písm. c/ Civilného súdneho poriadku (ďalej aj „CSP“). Dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, preto bez posudzovania dôvodnosti žalobu zamietol. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania do rozhodnutia o jeho ústavnej sťažnosti proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zmenu žaloby, pretože nevzhliadol dôvody na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP. Doplnčím rozsudkom rozhodol o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 1.356,50 eur s príslušenstvom, tak že konanie v tejto časti vylúčil na samostatné konanie.

1.2 Ohľadne návrhu na odročenie pojednávania stanoveného na deň 22.07.2020 uviedol, že žalobca nesplnil povinnosť bezodkladného oznámenia prekážky a žiadosti o odročenie pojednávania, a preto žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovel. Uviedol, že žiadosť o odročenie pojednávania bola súdu doručená krátko predtým, než súd vo veci začal pojednávať. Zástupca žalobcu poukázal na to, že má zdravotné problémy a od vzniku pandémie sa nezúčastnil pojednávania. Za tejto situácie mohol zástupca súdu oznámiť túto okolnosť už 15.07.2020, kedy bol na ošetrení.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 7. decembra 2021 sp. zn. 6Co/127,128/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s doplnčím rozsudkom súdu prvej inštancie, okrem výroku, ktorým súd návrh na prerušenie konania zamietol a odmietol odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s doplnčím rozsudkom vo výroku, ktorým súd návrh na prerušenie konania zamietol a vo výroku, ktorým konanie v časti o zaplatenie sumy 1.356,50 eur s príslušenstvom vylúčil na samostatné konanie.

2.1 Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neosvedčil existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti časti zmluvy o zriadení vecného bremena uzatvorenej medzi žalovanými. Podľa odvolacieho súdu žalobcom požadované určenie neplatnosti časti zmluvy neslúži na odstránenie právnej neistoty a spornosti. Žalobcom uplatnená určovacia žaloba neslúži potrebe praktického života, nakoľko neistú situáciu žalobcu nevyrieši. Z uvedeného dôvodu je preto žalobcom uplatnená určovacia žaloba neúčelná a procesne neprípustná. Žalobca bol podľa kúpnej zmluvy informovaný o stave nehnuteľnosti a o všetkých právach tretích osôb, prejavil vôľu nadobudnúť nehnuteľnosti do svojho vlastníctva spolu so zriadenými vecnými bremenami a užívanie vecného bremena zriadeného už v roku 2007 podľa vyjadrenia žalovanej 1/ nevyvolávalo žiadne pochybnosti. Navyše o určitosti a rozsahu vecných bremien rozhodovala správa katastra pri rozhodnutí o povolení vkladu vlastníckeho práva a práva zodpovedajúceho vecnému bremenu na základe zmluvy z 25.09.2007. Ak teda príslušná správa katastra rozhodovala o zápise vlastníckeho práva a práva vecného bremena na základe kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena uzavretej žalovanými a dospela k záveru, že rozsah vecného bremena je v zmluve špecifikovaný dostatočne určite a zrozumiteľne a vklad vlastníckeho práva a práva zodpovedajúceho vecnému bremenu povolila, súd musel na uvedené rozhodnutie prihliadnuť. Vecne správne preto rozhodol súd prvej inštancie, ak žalobu žalobcu o určenie neplatnosti časti zmluvy z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, zamietol.

2.2 K nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie, ak uznesením č. k. 16C/274/2014-420 z 05. marca 2020 nepripustil zmenu žalobného návrhu, odvolací súd uviedol, že správnosť tohto záveru nie je oprávnený preskúmať, keďže proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné. Odvolací súd doplnil, že možnosť meniť žalobu nie je absolútna a zákon ju obmedzuje najmä z dôvodov hospodárnosti a upravuje tak, aby nedochádzalo k jej zneužívaniu. V prejednávanej spore žalobca opakovane upresňoval petit žalobného návrhu, t. j. dňa 07.11.2014, 23.10.2018, 03.06.2019, 23.07.2019. Pri posudzovaní zmeny žaloby je potrebné citlivo rozlišovať, kedy ide o odstraňovanie väd žaloby príp. len zmenu formulácie vo výroku, a kedy ide o zmenu žaloby z vlastnej iniciatívy strany sporu.

2.3 K námietke týkajúcej sa posúdenia žiadosti žalobcu na odročenie pojednávania dňa 22.07.2020 odvolací súd uviedol, že zástupca žalobcu podaním doručeným súdu dňa 20.07.2020 požiadal o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov. Uviedol, že z podania zástupcu a lekárskeho potvrdenia nevyplýval záver, že z dôvodu zdravotného stavu sa nemohol dostaviť na pojednávanie, a že

jeho zdravotný stav je tak vážny, že je dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania. Zástupca žalobcu ani bližšie nenaznačil, akého charakteru sú jeho zdravotné problémy, nakoľko nie každý zdravotný problém bráni v účasti na pojednávaní, a teda nebolo možné urobiť spoľahlivý záver o dôležitosti dôvodu pre odročenie pojednávania, t. j. či zdravotný dôvod je skutočne tak dôležitý, že mu znemožňuje účasť na pojednávaní. Rovnako nebola splnená ani povinnosť bezodkladnosti oznámenia dôvodu odročenia pojednávania, nakoľko vychádzajúc z lekárskeho potvrdenia bol zástupca žalobcu ošetrovaný dňa 15.07.2020, pričom táto skutočnosť bola oznámená súdu dňa 20.07.2020.

2.4 Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca podal odvolanie proti rozsudku vo výroku, ktorým súd zamietol návrh na prerušenie konania, a doplniacemu rozsudku vo výroku, ktorým konanie v časti o zaplatenie sumy 1.356,50 eur s príslušenstvom vylúčil na samostatné konanie, teda proti ktorým odvolanie nie je prípustné, odvolací súd toto odvolanie odmietol.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

3.1 K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP namietol, že odvolací súd nedal odpovede na jeho relevantné odvolacie námietky. Súd prvej inštancie nerozhodol o zmenách žaloby, ale uznesením z 05. marca 2020 rozhodol iba o nepripustení zmeny žaloby.

3.2 K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP uviedol, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pokiaľ ide o právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a pokiaľ ide o posúdenie naliehavého právneho záujmu, keď je zjavné, že rozhodnutie o žalobe by nevedelo k rozmnožovaniu ďalších zbytočných súdnych sporov a odstránila by sa spornosť práva. Z jednotlivých dôkazov a podaní zo spisu vyplýva, že dovolateľ mal vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu na výber žalovať na určenie alebo na plnenie, ktoré vzhľadom na daný prípad a okolnosti hodné osobitného zreteľa vzájomne sa nevylučujú. Žaloba o uloženie povinností by síce bola riešením, avšak úplne by neodstránila spornosť práva, pričom určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah strán sporu, a teda je prípustná aj napriek tomu, že je možná i iná žaloba (5Cdo/31/2011, 4Cdo/89/2007). Predmetné vecné bremeno sa zapisuje v katastri nehnuteľností, pričom ak navrhuje navrhovateľ určenie svojho práva, resp. neexistenciu určitého práva, ktoré sa zapisuje do Katastra nehnuteľností Slovenskej republiky je na požadovanom určení vždy naliehavý právny záujem. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 2ObdoV/11/2019 uviedol, že v prípade vyhovenia žalobe možno očakávať, že účastníci sa určovaciemu rozsudku dobrovoľne podrobia a dôsledky vyvodlia bez ďalšieho donucovania. K dôvodnosti žaloby o určenie a preukázaniu naliehavého právneho záujmu dovolateľ ďalej poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/179/2010 a 1Obo/23/2008. Zdôraznil, že sa domáha určenia neplatnosti vecného bremena in rem, teda sa domáha určenia svojho práva, ktoré sa zapisuje do katastra nehnuteľností, a preto je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Odvolací súd sa teda odklonil od rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2ObdoV/11/2019, v ktorom najvyšší súd komplexne rieši posúdenie naliehavého právneho záujmu na určení práva a tým založil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ktorý dovolací dôvod obstoí aj podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

3.3 Namietol tiež, že postupom odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil s uznesením súdu prvej inštancie o nepripustení zmeny žaloby so záverom, že voči takému rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné došlo k odňatiu jeho práva na súd (denegatio iustitiae) s poukazom na § 398 ods. 2 CSP a tiež namietol, že súd nerozhodol o predchádzajúcich návrhoch na zmenu žaloby z 07.11.2014, 23.10.2018 a 03.06.2019. Postup podľa § 389 ods. 2 CSP mal súd aplikovať aj vo vzťahu k doplniacemu rozsudku, keďže týmto rozsudkom došlo k procesnému pochybeniu a nesprávnemu postupu súdom prvej inštancie, kedy malo byť rozhodnuté dvoma výrokmi v tom istom konaní. Na vydanie doplnacieho rozsudku o vylúčení konania o druhej časti výroku na samostatné konanie neboli splnené zákonné ani procesné podmienky.

3.4 K posúdeniu otázky v súvislosti s prerušením konania a žiadosťou o odročenie pojednávania sa dovolateľ nevyjadril a výrok pokiaľ ide o prerušenie konania ponechal na posúdenie dovolaciemu súdu (z čoho podľa obsahu je možné vyvodiť, že odmietajúci výrok dovolateľ nenapadá - pozn. dovolacieho súdu).

3.5 Dovolateľ navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a zrušiť uznesenie súdu prvej inštancie z 05. marca 2020 a doplnací rozsudok súdu prvej inštancie a zároveň žiadal priznať nárok na náhradu trov konania.

4. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že odvolacím súdom nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ani toto rozhodnutie nezáviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, preto dovolanie nie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Dovolanie nie je prípustné ani v zmysle § 420 písm. f/ CSP, nakoľko dovolateľovi nebolo postupom súdu znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nepripustením zmeny žaloby nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom a svoj prípadný nárok si môže pred súdom stále uplatniť. Vylúčením veci na samostatné konanie takisto nedošlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces, ani k odňatiu možnosti konať pred súdom.

5. Dovolateľ vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej 1/ zotrval na svojom dovolaní. Poukázal na to, že celé konanie od počiatku trpí procesnými nedostatkami, ktoré sú nezlučiteľné so spravodlivým procesom ale aj právoplatné čiastkové rozhodnutia v rámci tohto konania, ktoré predchádzali rozhodnutiu vo veci samej obsahujú vady uvedené v § 365 ods. 1 CSP, ktoré mali vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ a tiež „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

8. Dovolanie aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 7Cdo/92/2012).

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (ÚS SR sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

11. Dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, nesprávny postup odvolacieho súdu pri posudzovaní správnosti uznesenia súdu prvej inštancie o nepripustení zmeny žaloby, ďalej namietal postup súdu prvej inštancie, ktorý nerozhodol o jeho návrhoch na zmenu žaloby, ako aj postup súdu pri vydávaní doplniaceho rozsudku.

12. K námietkam dovolateľa vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozsudku dovolací súd poukazuje na to, že je si vedomý, že podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ale nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľa o tom, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie obsahuje primerané vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, pričom treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutí nižších súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V bodoch 45. až 54. odôvodnenia sa odvolací súd vysporiadal s nedostatkom naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení, v bodoch 59. a 60. odôvodnenia zase s uznesením súdu prvej inštancie o nepripustení zmeny žaloby a nemožnosťou odvolacieho súdu preskúmať správnosť tohto uznesenia, v bode 61. sa odvolací súd vysporiadal s postupom súdu prvej inštancie, ktorý nerozhodol o návrhoch na úpravu petitu, v bodoch 55. až 58. s potrebou vydania doplniaceho rozsudku súdom prvej inštancie a v bodoch 76. a 86. s prípustnosťou odvolania proti tomuto doplniacemu rozsudku.

14. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za neodôvodnený, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutí oboch súdov je zrejmé, z akých právnych úvah vychádzali. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní pritom nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument strany sporu (II. ÚS 76/07). Za

vadu zmätačnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

15. K námietke dovolateľa vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci dovolací súd poukazuje na to, že tvrdenia o nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu, v zásade nemožno právne kvalifikovať ako dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, pokiaľ nedosahujú intenzitu nepreskúmateľnosti, t.j. takú vadu, ktorá neumožňuje dovolaciemu súdu pochopiť spôsob, akým dospel súd nižšieho stupňa k svojmu záveru. Dovolateľ v danej súvislosti namietal nesprávnu aplikáciu práva, keď mal za to, že odvolací súd dospel k nesprávnym právnym záverom o naliehavom právnom záujme. Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie nedostatok naliehavého právneho záujmu dovolateľa odôvodnil ústavne konformným spôsobom, t.j. dostatočne a relevantne, umožňujúc dovolaciemu súdu pochopiť spôsob, akým dospel k svojmu záveru. Odvolací súd dostačujúco odôvodnil, prečo dospel k záveru o tom, že dovolateľ nemá na určenie neplatnosti časti zmluvy o zriadení vecného bremena naliehavý právny záujem.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľ sa žalobou domáhal určenia, že zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi žalovanými v časti čl. II ods. 1 písm. b/, c/, e/ a f/ je neplatná z dôvodu nedostatočnej identifikácie a neurčitosti a zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi žalovanými v časti čl. II ods. 1 písm. d/ je neplatná z dôvodu obchádzania zákona a rozporu s dobrými mravmi. Zároveň si žalobca uplatnil nárok voči žalovanej 1/ vo výške 1.356,50 eur s príslušenstvom. Na základe uznesenia súdu prvej inštancie z 30. októbra 2014 na opravu žalobného petitu, podaním z 07.11.2014 opravil petit žaloby v časti zaplatenia sumy 1,356,50 eur a v časti náhrady trov konania, avšak zotrval na znení určovacieho petitu. Následne podaním z 23.10.2018 upravil žalobu v časti určovacieho výroku tak, že sa domáhal žalobou určenia, že zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi žalovanými v časti čl. II ods. 1 písm. b/, d/, e/ a f/ je neplatná z dôvodu nedostatočnej identifikácie a neurčitosti a zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi žalovanými v časti čl. II ods. 1 písm. d/ je neplatná z dôvodu obchádzania zákona a rozporu s dobrými mravmi. A podaním z 03.06.2019 doplnil žalobu v časti určovacieho výroku tak, že upresnil v čom spočívajú jednotlivé práva oprávneného z vecného bremena v časti čl. II ods. 1 písm. b/, d/, e/ a f/. Z uvedeného vyplýva, že dovolateľ predmetnými podaniami na úpravu petitu nerozšíril uplatnené právo ani neuplatnil iné právo, ale iba precizoval už uplatnený nárok, keď predmetom sporu v časti určovacieho petitu bolo od počiatku určenie neplatnosti zmluvy o zriadení vecného bremena uzatvorenej medzi žalovanými v časti čl. II ods. 1 písm. b/, d/, e/ a f/. Postupom súdu prvej inštancie, ktorý nerozhodol o dovolateľových úpravách petitu teda nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP.

17. K namietanému nesprávnemu postupu odvolacieho súdu, keď neposudzoval správnosť uznesenia súdu prvej inštancie o nepripustení zmeny žaloby dovolací súd poukazuje na bod 60 odôvodnenia napadnutého rozsudku, z ktorého vyplýva že odvolací súd nevzhladol odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2 CSP na zrušenie rozhodnutia vo výroku, ktorým súd žalobu o určenie neplatnosti časti zmluvy zamietol, a preto neboli ani splnené podmienky pre postup podľa § 389 ods. 2 CSP.

18. K namietanému nesprávnemu postupu, keď súd prvej inštancie dopĺňacím rozsudkom vylúčil žalobu v časti o zaplatenie sumy 1.356,50 eur s príslušenstvom na samostatné konanie dovolací súd poukazuje na body 55. až 58. odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď je zhodného názoru ako odvolací súd, že z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že tento nerozhodol o žalobe v časti o zaplatenie, ale len v časti určovacieho výroku, preto bolo nevyhnutné, aby svoje rozhodnutie doplnil s poukazom na § 225 CSP.

19. V zmysle uvedeného preto nebolo dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

Dovolane podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP

20. Dovolateľ k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietal, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pokiaľ ide o právo na riadne odôvodnenie

rozhodnutia. Zároveň k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP namietal nesprávne právne posúdenie naliehavého právneho posúdenia poukazujúc na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/31/2011, 4Cdo/89/2007, 6Cdo/179/2010, 1Obo/23/2008 a 2ObdoV/11/2019.

21. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). K posúdeniu dôvodnosti dovolania môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

22. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Z § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna) a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v § 421 ods. 1 CSP a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (3Cdo/218/2017, 3Cdo/27/2019, 4Cdo/148/2018, 8Cdo/144/2018). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

23. Dovolací súd ustálil, že námietka dovolateľa, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pokiaľ ide o právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia nie je otázkou právnou. Nedostatok odôvodnenia rozhodnutia môže založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, avšak nemôže založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, nakoľko nejde o riešenie právnej otázky, a teda dovolateľ nevymedzil právnú otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

24. Ak v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolateľ namietal zároveň postup súdov pri rozhodovaní o zmenách žaloby dovolací súd uvádza, že rozhodovanie o zmene žaloby a oprávnenosť odvolacieho súdu preskúmať uznesenie súdu prvej inštancie o zmene žaloby predstavuje procesný postup súdu počas súdneho konania, a v žiadnom prípade nemôžu založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, keďže nejde o riešenie právnej otázky.

25. Dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom podal zároveň dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a a c/ CSP pre nesprávne právne posúdenie naliehavého právneho záujmu. Podľa dovolacieho súdu nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spočívajúci v tvrdenom nesprávnom právnom posúdení veci

odvolacím súdom spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 CSP. Dovolací súd poukazuje na to, že prípustnosť dovolania bola súčasne vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP aj napriek tomu, že súbeh, resp. vzájomná kumulácia dovolacích dôvodov spočívajúcich v nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je vylúčená, keďže nemožno odôvodňovať prípustnosť dovolania tým, že určitá právna otázka je rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená ustálené a zároveň, že je dovolacím súdom riešená rozdielne. Takéto odôvodnenie prípustnosti dovolania je vnútorne rozporné a vo svojej podstate znamená odôvodnenie dovolania neprípustným dovolacím dôvodom (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/123/2017). Pokiaľ procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania tvrdiac, že určitá právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená a zvolené riešenie sa stalo súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), je len logické, že zároveň nemôže úspešne argumentovať tým, že tá istá otázka je rozhodovaná (riešená) rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Odvolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne.

26. V prejednávanej veci sa odvolací súd zaoberal posúdením právnej otázky, či dovolateľ má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti časti zmluvy o zriadení vecného bremena. Súdny zhodne dospeli k záveru, že v danej veci dovolateľ nemal naliehavý právny záujem a z toho dôvodu bola žaloba zamietnutá. Dovolací súd považuje za potrebné na záver dodať, že aj keby bola prípustnosť dovolania odôvodnená v dovolaní len podľa písm. § 421 ods. 1 a/ CSP, t. j. odklonom od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu, za ktorú treba považovať rozhodnutie sp. zn. 2ObdoV/11/2019, o takýto odklon by nešlo, pretože označené rozhodnutie riešilo otázku naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe v prípade ak žalovaný podal zároveň žalobu na plnenie. Zároveň v bode 21. odôvodnenia rozhodnutia sp. zn. 2ObdoV/11/2019 najvyšší súd vyvodil závery vzťahujúce sa k naliehavému právnomu záujmu z judikatúry citovanej v bodoch 19. a 20., keď o. i. uviedol, že povinnosťou súdu pri skúmaní naliehavého právneho záujmu je posúdiť, či určovací výrok vytvorí pevný právny základ vzťahu medzi stranami sporu, ktorým sa predídne prípadným sporom o splnenie povinnosti, keď naliehavý právny záujem na určovacej žalobe nie je daný vtedy, ak by požadované určenie viedlo len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov, t. j. prípady, kedy sa žalobca domáha žalobou určenia neplatnosti právneho úkonu s tým, aby následne mohol podať žalobu na plnenie (napr. žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo žalobu na náhradu škody), alebo inú určovaciu žalobu (napr. žalobu o určenie vlastníckeho práva). Súd prvej inštancie dospel k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu dôvodiac, že prípadný úspech dovolateľa nezmení jeho právne postavenie a vyhovenie žalobe by mu nemohlo priniesť žiadne konečné právo, nanajvýš by mohlo byť prostriedkom pre ďalšie súdne konania a odvolací súd doplnil, že dovolateľom požadované určenie neplatnosti časti zmluvy neslúži na odstránenie právnej neistoty a spornosti, keď uplatnená určovacia žaloba neslúži potrebe praktického života, nakoľko neistú situáciu žalobcu nevyrieši.

27. Najvyšší súd v zmysle uvedeného odmietol dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP (v časti namietanej procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP), a vo zvyšku podľa § 447 písm. f/ CSP bez toho, aby skúmal vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.